

**Gemeente
Rotterdam**

Veiligheid
Werk, Inkomen, Nationaal Programma
Rotterdam Zuid en EU-arbeidsmigranten,
Handhaving, Buitenruimte, Mobiliteit

Tim Versnel MSc

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Karin Wolters
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Ons kenmerk: M2405-732, M2404-2056,
M2404-2046, M2405-401
24bo006085

Uw kenmerk: 24bb002364, 24bb002365,
24bb002902

Onderwerp: Voortgangsrapportage 2023
actieprogramma Meer grip op arbeidsmigratie
incl. afdoeningsvoorstel gedane toezeggingen.

Datum: B&W 2 juli 2024

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

Jaarlijks wordt uw gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang van het integrale actieprogramma 'Meer grip op arbeidsmigratie'. Deze derde voortgangsrapportage beschrijft de bereikte resultaten en de voortgang op de aanpak over het jaar 2023. Ook worden u in deze brief afdoeningsvoorstellen voor drie gedane toezeggingen voorgelegd.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

- Actieprogramma Meer grip op arbeidsmigratie, medio 2023-medio 2026;
- Toezegging actieprogramma EU-arbeidsmigranten – eerste voortgangsrapportage/ registratie BRP (24bb002364);
- Toezegging actieprogramma EU-arbeidsmigranten – Gesprek met sleutelfiguren (24bb002365);
- Toezegging actieplan buitenslapers – oorzaken arbeidsmigratie (24bb002902).

Toelichting:

Het college van B&W streeft ernaar om met een integrale aanpak meer grip op arbeidsmigratie vanuit landen van de Europese Unie te krijgen. Dit doet Rotterdam door in te zetten op (verplichte) inschrijving in de BRP, normen voor fatsoenlijk wonen en werken met gedegen huur- en arbeidscontracten vast te leggen en de mogelijkheid voor EU-burgers om mee te doen in de samenleving te vergroten. En daarmee de leefbaarheid in vestigingswijken te verbeteren. Rotterdam neemt hierin zowel regionaal, landelijk als internationaal het voortouw om de gehele keten van EU-arbeidsmigratie, zowel de oorzaken als de gevolgen, te verbeteren.

Onze ambitie is in lijn met het landelijke hoofdlijnenakkoord, waarin ook stevige ambities rondom arbeidsmigratie zijn opgenomen. Inmiddels nemen diverse overheden onze integrale aanpak over, en verbreden we onze samenwerking met ketenpartners, zoals de private sector. Ook versterken we in 2024 de samenwerking met herkomstlanden.

Eind september 2023 hebben wij het herziene actieprogramma 'Meer grip op arbeidsmigratie' aan uw gemeenteraad aangeboden. Op 4 april 2024 heeft uw raad dit actieprogramma unaniem vastgesteld. Waar de rapportage over 2022 nog de voortgang op de zes actielijnen van het vorige actieprogramma 'Werken aan een menswaardig bestaan' rapporteerde, gaat de voortgangsrapportage over 2023 uit van de vier opgavelijnen waarlangs de gemeente het herziene actieprogramma invult:

1. Beter zicht op en contact met EU-arbeidsmigranten;
2. Bevorderen van goed werkgever-en opdrachtgeverschap;
3. Leefbare wijken;
4. Vergroten van zelfredzaamheid en perspectief.

Alle actielijnen uit het vorige actieprogramma hebben in deze vier opgaven een plek gekregen. Wel is met het herziene actieprogramma de bestendige terugkeer van dakloze EU-migranten (voormalig actielijn 6) overgegaan in het plan van aanpak 'Op weg naar herstel en een thuis' (23bb004648). In opgave 4 Verhogen van zelfredzaamheid en perspectief worden alleen de belangrijkste resultaten op de aanpak bestendige terugkeer van dakloze EU-migranten richting werk of herkomstland verwoord, om de integraliteit van de aanpak niet uit het oog te verliezen.

Behaalde resultaten

De belangrijkste resultaten uit 2023 over actieprogramma EU-arbeidsmigranten zijn:

- Het bereik onder EU-arbeidsmigranten is vergroot met de organisatie van 29 informatiebijeenkomsten met thema's als inschrijving in de BRP, huurrecht, ziektekostenverzekering en scholingsvouchers;
- De twee inloopsprekuren bij de infopunten voor EU-arbeidsmigranten zijn bezocht door 1.526 unieke bezoekers. Huisvestingsvragen, juridische issues en het aanvragen van voorzieningen waren de belangrijkste redenen voor het bezoek;
- De pilot met het DigID-loket op het Zuidplein bleek waardevol waar het gaat om benutting van het baliecontact. In 120 gevallen betrof het EU-arbeidsmigranten;
- Een vaste kern van 18 tot 25 sleutelfiguren wint aan zelf organiserend vermogen;
- Er zijn 53 controles geweest met de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) op bouwplaatsen; bij 23 bouwplaatsen zijn misstanden geconstateerd. Ook zijn op basis van meldingen 18 dossiers aan de NLA aangeleverd. De NLA heeft in 2023 in totaal 129 boetes uitgedeeld in Rotterdam;
- Er zijn 344 meldingen van mogelijke overbewoning bij de gemeente binnengekomen. In 32 gevallen is overbewoning van EU-arbeidsmigranten geconstateerd;
- Voor 103 EU-arbeidsmigranten die nog niet in de BRP stonden ingeschreven is op hun verzoek een 'eerste vestigingsformulier' opgemaakt;
- In Oud Mathenesse zijn 76 woningen gecontroleerd op leegstand. Hiervan bleken 39 bewoond door EU-arbeidsmigranten;
- Tijdens de pilot verhuurvergunning in Carnisse zijn 800 vergunningen verstrekt. Ook is een meldpunt ingericht;
- In 2023 is gestart met de trajecten Basisvaardigheden. Bijna 14% van de trajecten worden door Midden- en Oost-Europeanen gevolgd; eveneens 14% van de deelnemers komt uit andere Europese landen;

- Welzijn geeft in de vier geprioriteerde wijken steeds meer aandacht aan EU-arbeidsmigranten, onder meer met gerichte spreekuren en bijeenkomsten;
- Steeds meer EU-arbeidsmigranten met juridische vragen weten, via actieve doorverwijzing, de weg naar de sociaal raadslieden te vinden;
- Rond alle Rotterdamse scholen is inmiddels een zorgstructuur gerealiseerd;
- Er zijn 230 dakloze EU-burgers aan werk geholpen en 250 dakloze EU-burgers geholpen bij terugkeer naar hun thuisland;
- De inzet van Stichting Barka om dakloze EU-burgers te ondersteunen is uitgebreid met een team in Rotterdam-Zuid;
- Er zijn 10 bedden voor kortdurend verblijf voor dakloze EU-migranten gerealiseerd.

Toezeggingen

1. Registratie BRP (24bb002364)

In de raadsbehandeling is de toezegging gedaan om met de voortgangsrapportage over 2023 een toelichting te geven op de mogelijkheden en beperkingen bij het inschrijven in de BRP en de resultaten om het inschrijven in de BRP te bevorderen. In deze voortgangsrapportage over 2023 staan de lobbyactiviteiten die Rotterdam heeft verricht om de Wet BRP te verbeteren beschreven. Ook staan zowel in de rapportage als hieronder activiteiten beschreven die Rotterdam verricht om inschrijving in de BRP te bevorderen.

Proces van inschrijving in de BRP

De Wet BRP verplicht eenieder om zich in te schrijven op het adres waar hij woont. Voor de overheid is een juiste BRP van belang zodat afnemers goede dienstverlening kunnen bieden. Daarnaast is een juiste BRP voor de gemeente van belang bij calamiteiten.

Wanneer een burger aangifte van verblijf doet, dan wordt beoordeeld hoe aannemelijk het is dat een burger daadwerkelijk verblijft op dat adres. Hiervoor worden in beginsel aanvullende documenten gevraagd, zoals bijvoorbeeld een huurcontract of een toestemmingsverklaring van de hoofdbewoner (het laatste als er sprake is van inwoning). Als deze documenten ontbreken wordt er een huisbezoek ingepland, waarbij beoordeeld wordt of de burger inderdaad woonachtig is op het adres. De bevindingen van het controleteam worden gedeeld met Burgerzaken. Uitgangspunt blijft dat een burger ingeschreven wordt op een adres waar hij daadwerkelijk verblijft, ongeacht of een pandeigenaar/ hoofdbewoner hiermee akkoord is of niet. Wordt er een inschrijving zonder aanvullende documenten niet geaccepteerd, dan zou een bewoner sneller op straat kunnen belanden. Een inschrijving in de BRP gaat tenslotte gepaard met rechtsbescherming.

In de praktijk levert deze procedure soms ook een onwenselijke situatie op, doordat er teveel bewoners op een adres staan ingeschreven. Wanneer hier sprake van is, maakt Stadsbeheer een melding om na te gaan of er een handhavingstraject opgestart dient te worden richting de pandeigenaar.

Samenwerking met werkgevers

Een succesvolle inschrijving in de BRP is afhankelijk van een aantal factoren. Een essentiële factor vormt hierbij dat de betreffende doelgroep in beeld wordt gebracht en wordt bereikt. Hierbij is niet alleen de medewerking van deze personen nodig, maar ook van bijvoorbeeld werkgevers. Helaas komt het soms voor dat werkgevers geen belang inzien van een inschrijving in de BRP, waardoor zij hun werknemers hierover niet informeren. De niet-ingezetenen kunnen hierdoor geen beroep doen op rechten en plichten die gelden voor ingezetenen.

Om de medewerking van de werkgevers te krijgen, gaan wij dit jaar gericht in gesprek met werkgevers. Op deze wijze beseffen werkgevers dat de gemeente hen en het welzijn van de werknemers nauwlettend in de gaten houdt.

Om het inschrijven zo laagdrempelig mogelijk te maken, wordt in de zomer van 2024 gestart met groepsgewijze inschrijvingen (mits geschikte en bereidwillige werkgevers voorhanden zijn). Een voordeel voor werkgevers hierbij is dat zij hun werknemers niet op verschillende momenten en 'lang moeten missen' voor een (individuele) afspraak aan de balie. Bij groepsgewijze inschrijving vindt de voorbereiding grotendeels vooraf plaats zodat de vereiste formulieren al ingevuld klaarliggen voor de afspraak. Tijdens het afsprakemoment aan de balie worden dan alleen de identiteit van de arbeidsmigrant en het identiteitsdocument gecontroleerd. Er wordt gestreefd naar 6 groepsgewijze inschrijvingen in 2024.

Registratiecampagne

Daarnaast loopt er in de maand juni een nieuwe social media campagne waarin EU-arbeidsmigranten worden aangemoedigd om zich te registreren. Alle ketenpartners in de vier geprioriteerde wijken die aan de aanpak arbeidsmigratie meewerken hebben inmiddels de campagnemiddelen ontvangen, met de vraag om deze actief te verspreiden. Ook worden in elke focuswijk actiemomenten gehouden om flyers uit te delen aan EU-burgers, en hen te informeren over zowel de BRP als onze infopunten en dienstverlening. De resultaten van deze campagne, die in het najaar wordt herhaald, zullen worden onderzocht en in de Voortgangsrapportage over 2024 worden vermeld.

Per 1 juli wordt bij zowel de RNI-balie als bij inschrijving Eerste Vestiging informatie aan EU-burgers verstrekt over leven en werken in Nederland en Rotterdam. Bij de RNI-balie wordt aandacht gegeven aan het belang van tijdige inschrijving in de BRP.

Informatievoorziening vanuit herkomstlanden

Ook gaat Rotterdam op een tweede werkbezoek aan herkomstland Roemenië en voor de eerste keer op werkbezoek naar Polen. In beide landen spreken we met overheden, NGO's, werkgevers, uitzendbureaus en vakbonden over informatievoorziening vanuit herkomstlanden. Ook komt dan de inschrijving in de BRP aan de orde.

2. Gesprek met sleutelfiguren (24bb002365)

Het actieprogramma voor EU-arbeidsmigranten wil niet alleen over maar ook met arbeidsmigranten op zoek naar (structurele) oplossingen voor ernstige problemen die een normaal werken, wonen en leven in de weg staan. Dit doen we op meerdere manieren; één daarvan is het organiseren van periodieke klankbordgesprekken met sleutelpersonen, onder voorzitterschap van wethouder Versnel. In de voortgangsrapportage over 2023 staan de klankbordgesprekken die in 2023 zijn gehouden vermeld.

In maart 2024 werd een klankbordgesprek georganiseerd over opwaartse mobiliteit voor EU-arbeidsmigranten. Deze werd gehouden in Oud-Charlois. In de eerstvolgende twee klankbordgroep gesprekken dit najaar, in september in Oud-Mathenesse en november in de Tarwewijk, staan respectievelijk de thema's 'Juridische ondersteuning bij misstanden' en 'Samenleven in de Tarwewijk' op de agenda. In deze, en ook andere gesprekken, wordt een beroep gedaan op de inzet van onze sleutelpersonen om de mogelijkheden om misstanden te melden richting een bredere doelgroep EU-arbeidsmigranten te communiceren.

De komende maanden worden deze sleutelfiguren ook ingezet om de gemeentelijke registratiecampagne onder een bredere achterban en EU-gemeenschap in onze focuswijken te verspreiden en de gemeentelijke infopunten te communiceren. Op deze infopunten kunnen bewoners ook meldingen van misstanden doen, en verder worden geholpen richting onze gemeentelijke (waaronder juridische) dienstverlening.

3. Onderzoek naar oorzaken arbeidsmigratie (24bb002902)

In een aparte bijlage is een lijst met Nederlandstalige rapporten en onderzoeken vanaf 2020 tot heden opgesteld, waarin de oorzaken van en redenen waarom EU-migranten naar Nederland emigreren staan vermeld. Op hoofdlijnen is te stellen dat de drijfveren voor arbeidsmigratie van Midden-, Oost- en Zuidoost-Europese (MOE-landen) arbeidsmigranten naar Nederland en specifiek naar steden zoals Rotterdam uiteenlopend kunnen zijn. Enkele belangrijke factoren die deze migratie beïnvloeden zijn:

- Economische motieven: hogere lonen, meer werkgelegenheid en stabielere banen dan veel MOE-landen, waar de werkloosheid vaak hoger ligt;
- Levensomstandigheden: Nederland heeft een hoge levensstandaard, goede sociale voorzieningen en een goede gezondheidszorg;
- Arbeidsmarkt en Vraag naar Arbeidskrachten: Nederland heeft een tekort aan arbeidskrachten in bepaalde sectoren zoals de landbouw, de bouw, en de logistiek. Migranten worden vaak gerekruteerd om deze lacunes op te vullen. Ook staat de Nederlandse arbeidsmarkt bekend om zijn flexibiliteit en relatief gemakkelijke toegang voor buitenlandse arbeidskrachten, mede door de EU-vrijheid van beweging. Er zijn veel uitzend- en wervingsbureaus actief in Nederland die zich richten op het aantrekken van arbeidsmigranten uit MOE-landen;
- Netwerk en gemeenschap: steden zoals Rotterdam hebben al gevestigde gemeenschappen van MOE-migranten, wat nieuwe migranten helpt om zich sneller aan te passen en een sociaal netwerk op te bouwen;
- Politieke en juridische factoren: door het EU-lidmaatschap hebben inwoners van MOE-landen het recht om vrij te reizen en te werken binnen de EU, wat de migratie naar Nederland vergemakkelijkt. Het is relatief eenvoudig voor EU-burgers om in Nederland te gaan werken, zonder dat er ingewikkelde visum- of werkvergunningsprocedures nodig zijn;
- Opleidingsmogelijkheden: voor sommigen speelt de mogelijkheid om in Nederland onderwijs te volgen of professionele vaardigheden te ontwikkelen ook een rol in hun beslissing om te migreren.

Specifieke redenen voor Rotterdam zijn dat de stad een belangrijk economisch en logistiek centrum is, mede door de haven, wat veel banen creëert in de logistiek, transport en industrie. Ook staat de stad bekend om zijn culturele diversiteit en relatieve openheid, wat het makkelijker maakt voor migranten om zich te vestigen en thuis te voelen. Hoewel de woningmarkt in Nederland over het algemeen krap is, zijn er in steden als Rotterdam relatief meer betaalbare woonmogelijkheden beschikbaar voor arbeidsmigranten in vergelijking met bijvoorbeeld Amsterdam. Deze factoren samen maken Nederland, en steden zoals Rotterdam in het bijzonder, aantrekkelijke bestemmingen voor arbeidsmigranten uit bijvoorbeeld Midden-, Oost- en Zuidoost-Europa.

Voorstel voor afdoening toezeggingen

Gelet op bovenstaande stelt het college u voor met het aanbieden van deze rapportage de toezeggingen Registratie BRP (24bb002364), Gesprek met sleutelfiguren (24bb002365) en Oorzaken arbeidsmigratie (24bb002902) als afgedaan te beschouwen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Geen.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

R.A.C.J. Simons, L.b.